

Історики презентували чорнобильське досьє КДБ

У Чорнобильській зоні відчуження дослідники презентували другу книгу документів про катастрофу на ЧАЕС «Чорнобильське досьє КГБ. Від будівництва до аварії» (на знімку). До видання увійшли документи, що охоплюють період з 1970-х років до листопада 1986-го — від початку будівництва атомної станції до введення в експлуатацію об'єкта «Укриття» після техногенної катастрофи.

Під час презентації голова Українського інституту національної пам'яті Антон Дробович наголосив: «Ця книга продовжує той напрям, який ми взяли в Українському інституті національної пам'яті давно, а саме висвітлення історичної правди про трагічні, резонансні події минулого. І нам дуже приємно, що більшість документів, які викладені в цій роботі, взагалі публікуються вперше. Це дасть змогу не тільки Україні, а й усьому світу розширити доступ до правди про злочинні тоталітарної системи, загалом про цю катастрофу і про те, що людство має засвоїти правильні уроки». Голова інституту додав, що робота над «Чорнобильським досьє КГБ» розпочалася задовго до виходу відомого на весь світ серіалу НВО «Чорнобиль». «І зараз мате-

ріали цієї книги потрапляють у систему резонансу, який створив фільм. У цих матеріалах можна знайти багато інформації, що допоможе поглибити розуміння трагедії, зокрема передумови катастрофи, рапорти і матеріали, які свідчать про маленькі аварії, що сталися на ЧАЕС і були приховані», — каже Андрій Дробович.

Директор Галузевого державного архіву СБУ й один із упорядників книги Андрій Когут зазначив, що, коли дослідники почали працювати над збірником ма-

теріалів, виявилось, що їх дуже багато.

«Весь масив ми розбили на дві теми — з 1986 року до 1991-го і другий масив — будівництво і сама аварія. Так, серед документів, що увійшли до нової книги, є повідомлення про аварії, що сталися до 1986-го, транскрипт телефонних переговорів на ЧАЕС у ніч аварії 26 квітня, примірник першого повідомлення про аварію, інформація про початок розслідування аварії та будівництва саркофага, — каже Андрій Когут.

До першої збірки, яка побачила світ у 2019 році, увійшло 210 документів, до другої — «Чорнобильське досьє КГБ. Від будівництва до аварії» — 229. Сто дев'яносто документів публікується вперше. Матеріали розміщені у хронологічній послідовності та надруковані мовою оригіналу.

Книга — спільний проєкт Галузевого державного архіву СБУ, Українського інституту національної пам'яті та Інституту історії НАН України.

Світлана ЧОРНА.

Фото Георгія ЛУК'ЯНЧУКА.